

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση του κειμένου, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Η παρακμή των ιταλικών ναυτικών δυνάμεων επέτρεψε στους ελληνορθόδοξους πλοιοκτήτες να διεισδύσουν στο ναυτικό εμπόριο της Ιταλίας και της ευρύτερης Μεσογείου.»
- «Οι Έλληνες μπόρεσαν όμως μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό (από τους Βενετούς, τους Γενουάτες και τους Λιβούρνιους) και [...]να κατακτήσουν, έως το τέλος του 18ου αιώνα, ένα σημαντικό μερίδιο των αγορών.»
- «Στο θαλάσσιο εμπόριο, οι Έλληνες πλοιοκτήτες, σε συνεργασία με τα τοπικά ναυπηγεία, εφάρμοσαν στα πλοία τους ενδιαφέρουσες καινοτομίες – ή προσάρμοσαν στις ανάγκες τους τεχνικά επιτεύγματα ευρωπαϊκών ναυπηγείων, ιδίως βρετανικών.»
- «Έως το τέλος του αιώνα είχαν επικρατήσει πλήρως σε αυτές τις αγορές χάρη στην υποστήριξη των Φαναριωτών και των ισχυρών ομογενών τους στην Ρωσία.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Από την αγροτική οικονομία στην αστικοποίηση, Β. Η ελληνική οικονομία κατά τον 19^ο αιώνα, 2. Η εμπορική ναυτιλία] μπορούν να αξιοποιηθούν οι εξής αναφορές:

- «[...]Στη διάρκεια του 18^{ου} αιώνα, παρατηρήθηκε... παραλιακές περιοχές του ελληνικού χώρου και σε νησιά[...].»
- «[...]Στην ανάπτυξη αυτή σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε η δυναμική παρουσία και δραστηριότητα των ελληνικών παροικιών... στα λιμάνια της Νότιας Ρωσίας, στις εκβολές του Δούναβη[...].»
- «[...]Η δραστηριότητα αυτή ευνοήθηκε... και της Μεσογείου[...]

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αποτυπώνει τους τρόπους με τους οποίους οι Έλληνες πλοιοκτήτες κατόρθωσαν, εκμεταλλευόμενοι τις συνθήκες, να κυριαρχήσουν στα θαλάσσια δίκτυα της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας μέχρι το τέλος του 18^{ου} αιώνα.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση του κειμένου, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Ως προς την επίδραση της συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή:

- «Τον 18^ο αιώνα τα περισσότερα ελληνικά πλοία έπλεαν με νόμιμες κρατικές σημαίες και εκμεταλλεύονταν το εξωτερικό εμπόριο της Μαύρης Θάλασσας, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και των βαλκανικών επαρχιών της.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Από την αγροτική οικονομία στην αστικοποίηση, Β. Η ελληνική οικονομία κατά τον 19^ο αιώνα, 2. Η εμπορική ναυτιλία] μπορεί να αξιοποιηθεί η αναφορά:

- «Με τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774)... έτσι ευνοήθηκε η ραγδαία ανάπτυξή τους.»

Ως προς την επίδραση της Γαλλικής Επανάστασης και των Ναπολεόντειων πολέμων:

- «[...] η Γαλλική Επανάσταση και τελικά οι Ναπολεόντειοι Πόλεμοι έφεραν τεράστιο πλούτο στα μεγαλύτερα λιμάνια της ελληνικής χερσονήσου και στις ναυτικές νήσους.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Από την αγροτική οικονομία στην αστικοποίηση, Β. Η ελληνική οικονομία κατά τον 19^ο αιώνα, 2. Η εμπορική ναυτιλία] μπορεί να αξιοποιηθεί η αναφορά:

- «[...]με τη Γαλλική Επανάσταση... έσπευσαν να εκμεταλλευτούν οι Έλληνες[...].»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η ελληνική ναυτιλία ευνοήθηκε αφενός από τη συνθήκη Κιουτσούκ Καϊναρτζή, σύμφωνα με την οποία τα χριστιανικά ελληνικά πλοία προστατεύονταν από τη ρωσική ισχύ, και αφετέρου από τα μεγάλα κέρδη που απέφερε η διάσπαση του ηπειρωτικού αποκλεισμού που είχε επιβάλει το αγγλικό ναυτικό στα γαλλικά λιμάνια και από την εξαφάνιση των γαλλικών πλοίων από την Ανατολική Μεσόγειο κατά την περίοδο που ακολούθησε μετά τη Γαλλική Επανάσταση και τους Ναπολεόντειους πολέμους.